

Katsaus New Yorkin pormestarivaaliin marraskuussa 1993

JYRKI IIVONEN

1. Poliitikasta New Yorkissa

Yhdysvaltoja on perinteisesti pidetty eri kansallisuuksien ja rotujen sulatusuunina, jonka poliittinen järjestelmä ja kulttuuri ovat perustuneet tiettyihin poliittisiin ihanteisiin, eikä Euroopan maiden tapaan kansalliseen identiteettiin, yhteiseen historiaan ja kansallisiin rajoihin. Amerikkalaisuus on yleensä ymmärretty Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksessa ja perustuslaissa ilmaistujen demokraattisten ihanteiden ja ajattelutapojen omaksumiseksi. Maahan muuttaneiden kansallisuuksien ja etnisten ryhmien on ajateltu korvaavan vanhan etnisen identiteettinsä tällä uudella poliittisella identiteetillä. Tämä on ajateltu mahdolliseksi siksi, että ihmisten on oletettu muuttaneen Yhdysvaltoihin 'vapaaehtoisesti', parempaa elämää itselleen etsien ja valmiina jakamaan uuden kotimaansa ihanteet.

Lähes kahdeksan miljoonan asukkaan New York on vuosisatojen ajan ollut miljoonien Euroopasta, Aasiasta ja Latalaisesta Amerikasta saapuneiden maahanmuuttajien portti Yhdysvaltain muihin osiin. Siirtolaisvirtojen vastaanottajana New Yorkille on aina ollut ominaista monikulttuurisuus, monien erilaisten kielten ja kulttuurien rinnakkainolo. Väestön kirjava etninen jakauma on heijastunut myös New Yorkissa harjoitettuun politiikkaan. (Glazer – Moynihan 1963.) Koska republikaanit ovat leimallisesti olleet valkoisen keskiluokan ja maaseutuväestön puolue, demokraatit etnisten vähemmistöjen ja työväestön puolueena ovat koko tämän vuosisa-

dan ajan näytelleet johtavaa roolia New Yorkin politiikassa. Kaupungin rekisteröidyissä äänestäjissä on yhtä republikaanina kohti viisi demokraattia. New York on useimmissa valtakunnallisissa vaaleissa antanut tukensa demokraattien ehdokkaille. Kaupungista valituista edustajainhuoneen jäsenistä oli vuonna 1992 demokraatteja kaksitoista ja republikaaneja ainoastaan yksi. (World Almanac of U.S. Politics, 226–236, 320–321.)

New Yorkilla on tällä hetkellä poliittisia ja taloudellisia ongelmia. Se on yksi niistä koillisen vanhoista teollisuuskaupungeista, joka ei ole kyennyt vastaamaan tehokkaalla tavalla ns. aurinkovyöhykkeen asettamaan kilpailuhaasteeseen. Yhdysvaltain eteläosien lisäksi työpaikkoja on siirtynyt kasvavalla vauhdilla Meksikoon, seikka joka sai niin monet vastustamaan presidentti Clintonin suurella vaivalla läpiajamaa NAFTA-sopimusta (North American Free Trade Association). New Yorkin kaupunki on vuodesta 1989 lähtien menettänyt noin 350 000 työpaikkaa, useimmat teollisuudessa, joka on erityisesti työllistänyt etnisten vähemmistöjen jäseniä. (Berger 1993, 22) Verotulojen supistumisesta ja infrastruktuurin rappeutumisesta huolimatta kaupungin johto ei ole pystynyt pysäyttämään hallintokoneiston kasvua. Seurauksena onkin ollut budjettialijäämän kasvu monista veronkorotuksista huolimatta. New Yorkin verotulot jäivät esimerkiksi vuonna 1993 500 miljoonaa dollaria odotettua pienemmiksi. (BusinessWeek, 22.11.1993.) Rotukysymyksen lisäksi kaupungin uusi pormestari joutuu näin vastaamaan myös

moniin kaupungin perustoimintoja koskeviin haasteisiin.

Doug Yates on Yhdysvaltain kaupunkien pormestarien toimintastrategioita analysoidessaan erottanut neljä erilaista perusratkaisua, jotka sopivat varsin hyvin myös New Yorkin pormestarien toiminnan analysointiin (Yates 1977.) Ensimmäinen pormestarityyppi on ristiretkelijä (crusader), joka toiminnassaan luottaa lähinnä erilaisten symbolisten eleiden käyttämiseen. Toinen on yrittäjä (entrepreneur), joka tarttuu päättäväisesti olennaisiin poliittisiin ongelmiin. Kolmantena Yates mainitsee pomon (boss), jonka toiminnan pääasiallisena tavoitteena on kontrollin säilyttäminen. Lopuksi hän erottaa vielä välittäjän (broker), joka toimii lähinnä sovittelijana eri eturyhmien välisissä konflikteissa. Poliittisesti kaikkein vahvin sekä se vaihtoehto jota äänestäjät yleensä etsivät on yrittäjä. Klassisena esimerkkinä tällaisesta pormestarista mainitaan vuosina 1934–1945 New Yorkia johtanut Fiorello LaGuardia. Hän oli republikaani, joka pystyi saamaan taakseen tukijoita myös demokraateista, johtaja joka vastasi suureen lamaan käynnistämällä New Yorkissa laajoja julkisia rakennusprojekteja. Varsin usein poliittisen koneiston sisälle rakentuneet vastakkaisten etujen verkostot estivät kuitenkin pormestaria toimimasta tehokkaasti ja rappeuttavat hänet eräänlaiseksi ristiretkelijän, pomon ja välittäjän välimuodoksi. Varsinkin kaupunkien palveluksessa olevien työntekijöiden järjestöjen vahva asema on estänyt järkevätkin supistukset julkisissa palveluissa. Tämä ongelma on näkynyt erityisen selvästi New Yorkin viime vuosien politiikassa: kun kaupunkien saamat verotulot on jouduttu kasvavassa määrin käyttämään palkkauskulujen kattamiseen, varsinkin infrastruktuuri on päässyt pahoin rappeutumaan.¹

2. Dinkinsin pormestarikauden kriisit

New Yorkin pormestarinvaalin rodullinen lähtökohta oli alusta alkaen tulenarka. Vuonna 1989 pormestariksi niukalla enemmistöllä valittu Da-

vid Dinkins oli kaupungin historian ensimmäinen musta pormestari. Mustat äänestivät häntä tuolloin lähes yksimielisesti, vaikka hänen valintansa ratkaisikin varsinaisesti se, että lähes kolmannes valkoisista ja juutalaisista äänestäjistä asetui hänen tuekseen. Marraskuun 1993 vaaleissa hänellä oli sama vastaehdokas kuin neljä vuotta aikaisemmin, Brooklynissa syntynyt lakimies Rudy Giuliani. David Dinkinsin valinta New Yorkin pormestariksi vuonna 1989 (hän sai 50 % äänistä ja hänen vastaehdokkaansa Rudy Giuliani 48 %) oli valtakunnallisesti merkittävä tapahtuma, olihan kaupungin äänioikeutetuista mustia vain 29 %. Vaalitulokset osoitti, että myös musta ehdokas voi tulla valituksi keskeisiin poliittisiin tehtäviin. Kyseessä ei ollut lisäksi vain New Yorkia koskeva ilmiö, sillä Dinkinsin valinnan jälkeen neljässä Yhdysvaltain viidestä suurimmasta kaupungista (Los Angeles, Chicago ja Philadelphia) oli musta pormestari. Mustien vaikutusvalta oli kasvanut demokraattisen puolueen sisällä. Vuoden 1988 presidentinvaalien esivaaleissa Dinkinsin voimakkaasti tukema Jesse Jackson sai 29 % äänistä (vuonna 1984 vain 18 %). Jackson voitti niukasti New Yorkin esivaalit ja sijoittui koko maassa toiseksi Michael Dukakisin jälkeen. Hänen menestyksensä lisäsi mustien poliittista tietoisuutta ja aktiivisuutta myös New Yorkissa. Jacksonin yritys tulla valituksi demokraattien varapresidenttiehdokkaaksi kuitenkin epäonnistui. (Hamilton 1990, Kiser 1992.) Sen liittoutuman rakentaminen, joka Jacksonilta vuonna 1988 epäonnistui, onnistui Dinkinsiltä vuotta myöhemmin. Mustat pystyivät rakentamaan Dinkinsin tueksi laajan liittoutuman, jossa valkoisilla demokraateilla oli ratkaiseva asema. Myös juutalaiset äänestäjät tukivat tuolloin laajalti hänen ehdokkuuttaan.

Dinkins ei kuitenkaan osoittautunut häneen kohdistettujen odotusten veroiseksi. Yatesin aikaisemmin mainittua luokitusta lainaten hän ei ollut yrittäjä vaan eräänlainen ristiretkelijän ja välittäjän yhdistelmä, jonka vallankäyttö oli pitkälti symbolista. Dinkinsin kyky itsenäiseen päätöksentekoon osoittautui rajalliseksi – hallintovirkamiehet saivat hänen alaisuudessaan huomattavasti lisää vaikutusvaltaa. Hän ei myöskään pystynyt leikkaamaan tarvittavalla tavalla kaupunginhallintoa työntekijäjärjestöjen voimakkaan painostuksen vuoksi. Erityisen tyytymättömiä hänen äänestäjiensä enemmistö oli hänen noudat-

¹ New Yorkin kaupungin palveluksessa oli vuonna 1992 runsaat 234 000 työntekijää. Budjetin loppusumma oli 29 miljardia dollaria ja suurimmat yksittäiset menoluokat muodostuivat sosiaalipalveluista, koululaitoksesta, velanhoidosta ja poliisivoimista (ei sisällä vankiloita). (Rubinstein 1993)

tamaansa rotupolitiikkaan. Valkoisten äänestäjien mielestä Dinkinsin politiikka suosi liikaa mustia – seikka joka varsinkin poliisitoimen alueella johti useampiin kriiseihin. Monet mustat taas katsoivat, että hän ei puuttunut riittävästi päättäväsyydellä mustien taloudellisiin ja sosiaalisiin ongelmiin.

Rotujen välisten suhteiden alueella Dinkinsin pormestarikaudella puhkesi kolme erillistä kriisiä. (McGowan 1993) Niistä ensimmäinen oli tammikuussa 1990 käynnistynyt korealaisten omistamien kauppaliikkeiden boikotti Brooklyynissa.

Elokuussa 1991 Crown Heightsin alueella Brooklyynissa puhkesi mustien ja juutalaisten kesken yhteenottoja. Eräs juutalainen liikemies ajoi autollaan päin punaisia liikennevaloja, ja välttyäkseen törmäämässä sivusta tulevaan kuorma-autoon hän ajautui jalkakäytävälle törmäten kahteen mustaan lapseen, joista toinen sai surmansa. Mustat järjestivät välittömästi mellakoita, joiden aikana hyökättiin paikallisten juutalaisten kimppuun ja hävitettiin heidän omistamiaan liikkeitä. Samana yönä surmattiin alueella juutalais-syntyinen Australian kansalainen.

Kolmas kriisi käynnistyi Washington Heightsin alueella heinäkuussa 1992. Kun Dinkins kahdessa aikaisemmassa tapauksessa oli toiminut liian varovaisesti, otti hän tällä kertaa kantaa tapahtumiin liian harkitsemattomasti. Tapahtumat käynnistyivät, kun poliisi ampui aseistautuneen rikollisen. Välikohtaus synnytti voimakasta kritiikkiä poliisin harjoittamaa väkivaltaa kohtaan; lisäksi sitä syytettiin myös rodullisista ennakkoluuloista. Dinkins otti tapahtumiin nopeasti kantaa ja katsoi poliisin toimineen tapauksessa harkitsemattomasti.

Dinkinsin ongelmat eivät rajoittuneet tähän. Viimeisten vaaleja edeltäneiden kuukausien aikana kaupunginhallinnon sisällä paljastui useampia väärinkäytöksiä ja skandaaleja. Syyskuussa 1993 monet New Yorkin koulut eivät voineet avata oviaan, koska niiden rakentamisessa oli aikoinaan käytetty runsaasti asbestia, jota ei kesäloman kuluessa ehditty poistaa. Lokakuussa 1993 paljastettiin New Yorkin poliisivoimien sisällä laaja lahjusskandaali, johon liittyi myös eräiden poliisien osallistuminen laajaksi paisuneeseen

² Aasialaisiin kohdistuvasta mustien järjestäytyneestä väkivallasta ks. esim. Kim 1993, Sowell 1993 ja Racial Violence...

huumekauppaan. Kansalaisten turvattomuus oli muutoinkin näkyvästi esillä vuoden 1993 aikana. Dinkinsin ainoa mahdollisuus saada äänestäjät unohtamaan hänen hallinnolliset ja taloudelliset epäonnistumisensa olikin nostaa rotujen välisiä suhteita koskevat kysymykset poliittisen keskustelun keskipisteeseen.

3. Vaalikampanja

Syyskuun alussa käynnistynyttä vaalikampanjaa leimasi voimakkaan negatiivinen mainonta. Taivoitteena ei niinkään ollut osoittaa oman ehdokkaan paremmuutta kuin vastaehdokkaan huonommuutta. Dinkinsin kampanja tähtäsi erityisesti siihen, että häntä lähes sataprosenttisesti edellisissä vaaleissa tukenut mustat äänestäisivät myös näissä vaaleissa mahdollisimman vilkkaasti. Mustille äänestäjille pyrittiin tekemään selväksi, että vain Dinkinsin mustana pormestarina pystyi puolustamaan New Yorkin mustien etuja. Eimustille äänestäjille suunnatussa mainonnassa taas korostettiin hänen maltillisuuttaan, tasapuolisuuttaan ja sovittelevuuttaan.

Giulianin viesti oli suunnattu erityisesti kaupungin ei-mustille äänestäjille; hänen esikuntansa ei toisin sanoen uskonut, että mainonnalla oltaisiin voitu paljoakaan vaikuttaa mustien äänestyskäyttäytymiseen. Giuliani puhui äänestäjille erityisesti kaupungin huonontuneesta turvallisuustilanteesta ja byrokratian hallitsemattomasta kasvusta sekä Dinkinsin kyvyttömyydestä ratkaista näitä ongelmia. Hänen vaalimainonnassaan esiintyivät erityisen näkyvästi 'ylpeät demokraatit'³, jotka ilmoittivat kaupungin nykytilan vaativan vakiintuneiden puoluerajojen ylittämistä sekä asettumista Giulianiin taakse. Monien näkyvien demokraattien asettuminen Giulianiin tueksi pakotti Dinkinsin esikunnan muuttamaan siihen saakka lähinnä mustille suunnattua vaalikampanjaansa.

³ Termiä 'ylpeä demokraatti' (proud democrat) käytti Giulianiin mainoksissa Robert Wagner Jr, jonka isä oli toiminut New Yorkin pormestarina vuosina 1954–1965 ja joka itse oli demokraattina toiminut New Yorkin varapormestarina. Aikaisemmista pormestareista Ed Koch (D, 1978–1989) tuki Giuliania, John Lindsay (alk. R, 1966–1973) ja Abraham Beame (D, 1974–1977) Dinkinsin. Lindsay valittiin aikoinaan virkaansa republikaanina, mutta hän siirtyi sittemmin demokraattien puolelle. Beame taas oli New Yorkin ensimmäinen juutalainen pormestari.

Dinkinsillä oli käytännössä kaksi tapaa vähentää Giulianin kampanjan uskottavuutta. Ensimmäinen oli ottaa esiin Giulianin uralta yksittäisiä tapauksia, jotka tekisivät hänet ei-toivotuksi ehdokkaaksi vapaamieliselle valkoiselle keskiluokalle. Dinkinsin mainosiskuissa viitattiinkin nyt mm. Giulianin toimintaan oikeusministeriön korkeana virkamiehenä Reaganin kaudella, jolloin hän esimerkiksi vastusti naisten oikeutta vapaampaan aborttiin. Kansalaisten tietoisuuteen alettiin iskostaa lausetta »voimmeko valita miehen, joka vastustaa kaikkea sitä mikä on meille arvokasta?» (*can we elect a man who is against everything we stand for?*). Giulianin puheet rikollisuuden ja turvattomuuden kasvusta pyrittiin tulkitsemaan osoitukseksi hänen autoritaarisuudesta, pyrkimyksestä ratkaista kaupungin ongelmat kurinpidollisin keinoin. Toinen Dinkinsin keino oli korostaa vaalin rodullista ulottuvuutta. Giuliani pyrittiin esittämään konservatiivisten valkoisten ehdokkaaksi, joka vastustaisi rotujen välistä todellista tasa-arvoa. Giulianin kannattaminen pyrittiin tekemään motiiveiltaan arveluttavaksi, ilmaukseksi kätkeytyä rasismista, josta jokainen kunnollinen valkoinen pyrki eroon. Viesti oli se, että äänestämällä Dinkinsiä valkoiset saattoivat osoittaa, että he ovat mustien ja valkoisten välisen todellisen tasa-arvon kannalla. Kaupungin talouteen ja hallintoon liittyvät ongelmat pyrittiin sen sijaan ohittamaan mahdollisimman vähällä huomiolla. Dinkinsin kampanjaa helpotti huomattavasti se, että New Yorkin valtaehdistö (mm. New York Times, New York Newsday ja Village Voice) asettui yksiselitteisesti ja näkyvästi hänen uudelleentalintansa kannalle.

Giulianin esikunta pyrki korostamaan Dinkinsin hallinnon tehottomuutta sekä sitä, että tämä ei todellisuudessa ollut rotujen välisen tasa-arvon kannalla. Samalla alettiin poimia esiin Dinkinsin uraan liittyneitä väärinkäytöksiä, mm. se, että hän oli jättänyt tuloveronsa maksamatta yhdeltä vuodelta 1970-luvun alussa (hän oli maksanut ne heti kun hänelle oli tuolloin huomautettu siitä). Erityisesti Giuliani pyrki osoittamaan olevansa kaikkien etnisten ja poliittisten ryhmien ehdokas. Tunnettujen demokraattien lisäksi hänen mainossissaan esiintyi erilaisiin etnisiin eturyhmiin kuuluvia (myös mustia) jokapäiväisestä turvallisuudesta huolissaan olevia 'tavallisia' kansalaisia. Erityisesti vetoamukset oli osoitettu pienyrittä-

jille ja muille keskiluokkaan kuuluville ihmisille, joille kasvava rikollisuus ja huoli toimeentulosta olivat erityisen suuria huolenaiheita.

Kampanjointi käynnistyi ilman että rotujen väliset suhteet olisivat olleet näkyvästi esillä. Ratkaisevan muutoksen sai tässä aikaan presidentti Bill Clinton, joka syyskuun lopussa saapui New Yorkiin auttamaan Dinkinsiä tämän vaalikampanjassa. Dinkinsin suosio oli tuolloin kääntynyt jo laskuun, joten rotuun vetoaminen nähtiin parhaaksi keinoksi lisätä hänen kannatusaan. (Berkowitz 1993.) Syyskuun 26. päivänä pitämässään puheessa Clinton totesi: »Liian monet meistä ovat edelleen haluttomia äänestämään ihmisiä, jotka ovat erilaisia kuin me» (Logan 1993, 49). New Yorkissa, joka kuitenkin on tunnettu rodullisesta suvaitsevaisuudesta, huomautus aiheutti melkoisen kohun. Viesti, että Dinkinsiä vastaan äänestävien pääasiallinen motiivi olisi rotu, kääntyi lopulta sekä Clintonia että Dinkinsiä vastaan: puheen jälkeen Dinkinsin kansansuosio aleni kaikissa muissa väestöryhmissä paitsi mustien keskuudessa. (Logan 1993, 52.) Clinton puolestaan osoitti lausunnollaan, että hän itse oli »pelkästään demokraattinen lojalisti, että tehoton ja passiivinen hallinto oli jotain jota hän saattoi tukea intohimoisesti» (New Republic, 22.11.1993).

Clintonin puheen jälkeen Giulianin kannattajien rasistinen leimaaminen yleisty nopeasti. Harlemissa ilmestynyt mustien Amsterdam News kirjoitti, että jokainen musta ääni Giulianille oli kuin joku musta osallistuisi Ku Klux Klanin toimintaan toisten mustien lynkaamiseksi. (Logan 1993, 48.) David Lynch, Dinkinsin nimittämä musta varapormestari, ilmoitti syyskuussa 1992, että Giuliani muistutti häntä David Dukesta⁴. Huhtikuussa 1993 Jose Torres, yksi Dinkinsin kampanjapäälliköistä, kirjoitti että »ihmiset joilla on rasistisia taipumuksia, kannattavat Giuliania». Clintonin vierailun jälkeen Dinkinsin julkisiin tukijoihin kuulunut mustien poliisien järjestön puheenjohtaja Eric Adams katsoi, että Giulianin listalla kaupungin tilintarkastajan virkaa hakenut Herman Badillo ei voinut puolustaa hispanojen

⁴ Vuoden 1990 kongressivaaleissa vuodesta 1972 lähtien toisena Louisianan senaattorina toiminut demokraattien J. Bennett Johnston Jr. voitti Ku Klux Klanin entisen johtajan Duken vain kymmenellä prosenttiyksiköllä (53 % vs. 43 %) (World Almanac, s. 180).

etuja, koska hän oli itse mennyt naimisiin juutalaisen naisen kanssa.⁵ Ja vain muutama päivä ennen vaaleja Dinkins osallistui Brooklynnissa tilaisuuteen, jossa paikallinen musta pastori ilmoitti, että Giulianiin ympärille ryhmittäytyneitä henkilöitä voidaan parhaiten kutsua 'fasisteiksi'. Kun Dinkinsiltä tiedusteltiin, yhtyykö hän tällaiseen näkemykseen, hän tyytyi vain toteamaan, että kyseessä ei ollut hänen oma luonnehdintansa. (Logan 1993, 55–56.)

Dinkinsin rotupohjainen loppukampanja ei vaikuttanut ei-mustaan äänestäjäkuntaan toivotulla tavalla. Monet katsoivat, että tapa, jolla Dinkinsin kampanja teki rotukysymyksestä keskeisen vaalikysymyksen, ei ollut sen enempää vastuullista kuin rehellistäkään (Rosenthal 1993). Vaalien alla lisääntyi myös pelko siitä, että Dinkinsin mahdollinen tappio voisi johtaa samanlaisiin mellakoihin kuin Los Angelesissa vuonna 1992. Rotukortin käyttö loi sen sijaan kiihtyneen ilmi-piirin mustien keskuuteen.

4. Pormestarin valinta

Useimmat vaalien alla tehdyt mielipidetiedustelut osoittivat ehdokkaiden välisen eron olevan varsin pieni, mikä osaltaan lisäsi vaalitaistelun viimeisten päivien kiivautta. Vaikka viime hetkinä tapahtuneet siirtymät olivatkin pieniä, niillä oli ratkaiseva vaikutus vaalin lopputulokseen. Kun kaikki äännet oli laskettu, Giuliani oli saanut 50,6 % äänistä Dinkinsin jäädessä 48,1 %:iin. Kolme pienryhmien ehdokasta saivat vain hieman yli prosentin äänistä. Dinkinsin tappion karvautti lisäksi se, että kaikissa muissa äänestysissä demokraattisen puolueen ehdokkaat voittivat helposti republikaaniset vastaehdokkaansa. (New York Times; 3.11.1993; New York Newsday, 4.11.1993.)

Dinkins sai tukea tasaisesti kaikista suurista kaupunginosista lukuunottamatta Giulianiin kotoalueita Queensiä. Giulianiin tuki taas oli voimakkainta Staten Islandissa, mutta siellä asuu vain

Taulukko 1. New Yorkin pormestarinvaalien tulokset kaupunginosittain (%).

	Giuliani	Dinkins	muut
Bronx	36,7	62,3	1,0
Brooklyn	48,4	50,5	1,1
Manhattan	40,3	58,6	1,1
Queens	60,9	37,8	1,3
Staten Island	82,6	15,5	1,9
Yhteensä	902 725	858 214	21 945
	50,6	48,1	1,2

runsaat 7 % kaikista äänestäneistä. Koska ehdokkaiden äänimäärien välinen ero kuitenkin oli varsin pieni, Staten Islandin korkealla äänestysprosentilla (johtui siellä järjestetystä kansanäänestyksestä, joka koski sitä, itsenäistykö saari vai säilykö se jatkossakin New Yorkin kaupunginosana) saattoi siksi olla merkittävä vaikutus lopputulokseen. (Staten Island...) Äänestyksen jälkeen tehdyt exit poll-tutkimukset antavat likimääräisen kuvan siitä, keiltä ehdokkaiden kannatus pääasiassa oli tullut. Seuraavaan taulukkoon on koottu joukko keskeisimpiä muuttujia (New York Newsday, 4.11.1993).

New Yorkin asukkaiden äänestyskäyttäytymistä näyttävät selittävän sukupuoli, etninen tausta, puoluekanta, ikä ja tulotaso. Naiset olivat miehiä taipuvaisempia äänestämään Dinkinsia, lähes kaikki mustat ja enemmistö hispanoista äänestivät häntä, valkoiset taas Giulianiä. Republikaanit äänestivät lähes pelkästään Giulianiä, joka sai tuekseen myös kolmanneksen demokraateista. Giulianiin kannatus oli sitä suurempi, mitä vanhempaan ikäluokkaan siirryttiin. Tulotaso selitti erityisen selvästi äänestyskäyttäytymistä: mitä paremmat tulot henkilöllä oli, sitä todennäköisemmin hän oli Giulianiin kannattaja. Dinkinsia äänestäneistä 55 % oli mustia ja 27 % valkoisia, kun taas 85 % Giulianiin äänestäjistä oli valkoisia. (New York Times, 3.11.1993.)

Mitkä tekijät sitten viime kädessä ratkaisivat Dinkinsin vaalitappion? Hänen ensimmäinen virheensä oli keskittyä vaalikampanjassaan rotukysymyksiin kaupunkia vaivaavien taloudellisten ja sosiaalisten ongelmien sijasta. Henkilökohtainen turvattomuus, työllisyysongelmat, kaupungin byrokraatian kasvamisesta aiheutuvat ongelmat ja korruptio olivat kysymyksiä, joihin Dinkins ei osavastuullisena kyennyt vastaamaan (Fitch 1993). Toiseksi Dinkins ei pystynyt laajentamaan

⁵ Adams nousi uudelleen julkisuuteen joulukuussa 1993 kun hän kieltäytyi osallistumasta New Yorkin poliisin kampanjaan vaihtaa laittomat aseet vapaaehtoisesti erilaisiin ostokuponkeihin yhdellä New Yorkin levottomimmista alueista. Syyksi hän esitti sen, että hänen johtamansa mustien poliisien järjestö ei ollut saanut hankkeessa riittävän näkyvää roolia. (New York Times, 24.12.1993).

Taulukko 2. Giulianin ja Dinkinsin äänestäjien profiilit (%).

	Giuliani	Dinkins
Sukupuoli		
– miehet	56	42
– naiset	45	55
Etninen tausta		
– valkoiset	75	23
– juutalaiset	65	34
– mustat	5	95
– hispanot	37	60
Puoluekanta		
– demokraatit	32	68
– republikaanit	92	7
– muut ja ei puoluekanta	65	31
Ikä		
– 18–29 v.	40	59
– 30–44 v.	43	56
– 45–59 v.	51	47
– yli 60 v.	65	33
Tulotaso (vuodessa)		
– alle \$ 15.000	33	64
– \$ 15.000–29.999	43	56
– \$ 30.000–49.999	52	47
– \$ 50.000–99.999	60	39
– yli \$ 100.000	62	37

sitä koalitiota, joka oli ollut neljä vuotta aikaisemmin hänen valintansa taustalla. Ensimmäisessä luvussa kuvatut ristiriidat valkoisen, aasialaisen ja juutalaisen yhteisön kanssa supistivat hänen kannatustaan juuri sen verran, että hän jäi valitsematta uudelleen (Tomasky 1993). Valkoisten ja juutalaisten kohdalla tapahtuneet parin-kolmen prosenttiyksikön siirtymät – seurausta Dinkinsin rotupolitiikasta sekä hänen hallinnollisesta tehottomuudestaan – riittivät tuottamaan hänelle tappion. Saattaa olla myös niin, että Clintonin väliintulo sai jotkut äänestäjät pohtimaan vaalin valtakunnallista luonnetta.⁶

Vaalien jälkeen monet Dinkinsia tukenet myönsivät, että päävirheet löytyivät yhtäältä vaalikampanjan aikana tehdyistä vääristä ratkaisuista (Clintonin tuominen mukaan kisaan) sekä toisaalta siitä, että kaupungin taloudellinen kehitys vuosina 1989–1993 ei ollut odotusten mukainen.

⁶ New Yorkin pormestarinvaalien lisäksi Clinton osallistui näkyvästi samanaikaisesti järjestettyihin New Jersey:n kuvernöörinvaaleihin. Myös siellä hänen tukemansa ehdokas Jim Florio hävisi äärimmäisen niukasti republikaaniselle vastaehdokkaalleen Christine Todd Whitma-

Dinkinsin valkoisten tukijoiden tuntoja kuvaa hyvin seuraava vaalien jälkeen esitetty analyysi: »Pääasiallinen syy Dinkinsin tappioon oli hänen kyvyttömyytensä vakuuttaa äänestäjien enemmistö siitä, että seuraavat neljä vuotta olisivat hänen johdollaan paremmat kuin edelliset neljä» (Moss 1993, 76.)

Dinkinsin tappio oli erityisen karvas New Yorkin mustalle yhteisölle. Mustien johtajien ensimmäiset kommentit olivat ymmärrettävästi varsin turhautuneita. Niissä tappiota selitettiin sillä, että valkoiset demokraatit olivat pettäneet Dinkinsin, että kaupungissa, jossa on viisi kertaa enemmän demokraatteja kuin republikaaneja, kuka tahansa ei-musta ehdokas olisi tullut valituksi suurella ääntenenemmistöllä. Dinkins ei kannattajien mukaan ollut saanut nyt edes todellista tilaisuuttakaan. (New York Times, 3.11.1993.) Keskusteluissa otettiin jopa esiin mahdollisuus perustaa mustille oma puolue, joka ei olisi riippuvainen valkoisten demokraattien tuesta. Yleensä vaalin uskottiin kärjistävän huomattavasti rotujen välisiä suhteita sekä johtavan sosiaalisten ongelmien pahenemiseen. (Isaacs 1993.) Liike-elämän sen sijaan on arvioitu olevan tyytyväinen Giulianin valintaan, koska sen uskotaan houkuttelevan uusia investointeja kaupunkiin (New York Newsday, 4.11.1993).

Uuseimmissä arvioissa väitteet siitä, että vaalitulokset olisi ollut osoitus rotukysymyksen kärjistyisestä, torjuttiin jyrkästi. Pikemminkin katsottiin, että vaalin tulos oli osoitus siitä, että valtaosa äänestäjistä ei enää ajatellut rotuperusteisesti. Yksi osoitus tästä oli se, että mustat ehdokkaat menestyivät eräissä muissa kaupungeissa varsin hyvin. Minneapolisin pormestariksi valittiin musta nainen, vaikka lähes 70 % äänestäjistä oli valkoisia. Myös Cleveland ja Detroit saivat marraskuun vaaleissa kampanjoissaan työtä, koulutusta ja rikosten ehkäisyä korostaneet mustat pormestarit. Toisaalta neljässä suurkaupungissa – Los Angelesissa, Philadelphiassa, Chicagossa ja nyt New Yorkissa – on musta pormestari vaihdettu viimeisten vuosien aikana valkoiseen. (Racism didn't win...) Syksyllä 1992 valittiin Jersey Cityn pormestariksi 68 %:n äänisaaliilla val-

nille. New Jersey:n äänestystä pidettiin presidentti Clintonin kannalta testinä siitä, voiko kuvernööri (presidentti) nostaa lupaustensa vastaisesti veroja ja tulla silti valituksi uudelleen.

koinen republikaanien ehdokas, jonka ohjelma oli hyvin samankaltainen kuin Giulianin, vaikka kaksi kolmannesta kaupungin asukkaista on mustia (American Survey, 20). Nämä esimerkit osoittavat, että tehokkaiksi tunnistetut mustat ehdokkaat voivat saada myös valkoisen keskiluokan tuen ja että mustat ovat valmiita äänestämään myös sellaisia valkoisia ehdokkaita, jotka lupaavat heille turvallisuutta ja vakautta.

Tammikuun 1. päivänä 1994 nelivuotisen virkakautensa aloittaneella Giulianilla tulee olemaan vaikea tehtävä New Yorkin mustan yhteisön ennakkoluulojen voittamisessa. Hän vieraili heti ensi töikseen vaalien jälkeen lähes kaikilla mustien tärkeimmillä asuinalueilla, hän on puheenvuoroissaan korostanut muistavansa myös mustan väestönsosan tarpeet ja hän on valinnut tukiryhmäänsä myös mustia asiantuntijoita ja poliitikkoja. Ennakkoluulot tulevat kuitenkin istumaan syvässä, ja onkin täysin mahdollista, että mitään normalisoitumista ei mustien suhtautumisessa uuteen kaupunginjohtoon tule tapahtumaan.

LÄHTEET

- American Survey: Radicals at Work (1993): *The Economist*, November 6th–12th, s. 19–20.
- Berger, Stephen (1993): Breaking the Governmental Habit: Proposals for the Mayor. *City Journal* 3:1, s. 20–27.
- Berkowitz, Harry (1993): Both Sides Relied on Scare Tactics. *New York Newsday*, November 5.
- Fitch, Bob (1993): Dinkins Lost Because He Ran An Issue-Free Campaign. *Village Voice*, 46, November 16.
- Glazer, Nathan and Moynihan, Daniel Patrick (1963): *Beyond the Melting Pot: The Negroes, Puerto Ricans, Jews, Italians, and Irish of New York City*. Cambridge Mass: M.I.T. Press.
- Hamilton, Charles V. (1990): Needed, More Foxes: The Black Experience; in Jewel Bellush and Dick Netzer (eds), *Urban Politics New York Style*. Armonk: M. E. Sharpe, s. 359–384.
- Isaacs, Charles S. (1993): The Politics of Polarization. *The City Sun*, November 4.
- Kim, Elaine H. (1993): Home Is Where the Han Is: A Korean American Perspective on the Los Angeles Upheavals. *Social Justice* 20:1–2, s. 1–21.
- Kiser, George C. (1992): The Failure of Jesse Jackson's Vice-Presidential Quest: Sailing Against Political Tradition. *Canadian Review of American Studies* 23:1, s. 39–53.
- Logan, Andy (1993): Race to the Finish. *The New Yorker*, October 18.
- McGowan, William (1993): Race and Reporting. *City Journal* 3:3, s. 48–56.
- Moore, James T. (1993): Florida's Violent Crime Problem. *The Police Chief* 9:9, s. 23–24.
- Moss, Mitchell (1993): Why Dinkins Lost. *New York Newsday*, November 4.
- Racial Violence Against Asian Americans (1993): *Harvard Law Review* 106:8, s. 1926–1943.
- Rosenthal, A. M. (1993): Lessons of a Campaign. *New York Times*, November 2.
- Rubinstein, Edwin S. (1993): A Citizen's Guide to City Government. *City Journal* 3:2, s. 26–44.
- Sowell, Thomas (1993): Middlemen Minorities. *The American Enterprise* 4:3, s. 30–41.
- Staten Island: A Slice off the Apple (1993): *The Economist*, November 13th–19th, s. 30.
- Tomasky, Michael (1993): The Mayor Lost Because He Couldn't Expand His Coalition. *Village Voice*, November 16.
- World Almanac of U.S. Politics, 1993–95* (1993): Mahwah: Funk & Wagnall.
- Yates, Douglas (1977): *The Ungovernable City: The Politics of Urban Problems and Policy Making*. Cambridge: The MIT Press.
- Lehdet
 BusinessWeek
 City Sun
 New Republic
 New York Newsday
 New York Times
 Village Voice